

Motie: Ook na 2028 verdient onze jeugd passende zorg en ondersteuning

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering
bijeen op 18 juni 2025

Constaterende dat:

- In 2020 het AEF heeft aangetoond dat gemeenten € 1,7 miljard tekortkomen in de uitvoering van de taken op basis van de Jeugdwet¹ en de kosten blijven stijgen, ondanks alle inspanningen van gemeenten.
- In 2021 de commissie van Wijzen, ingesteld door Rijk en gemeenten heeft gesteld, dat het rijk gemeenten dient te compenseren voor het feitelijke tekort met inachtneming van het accres².
- In 2024 Improven heeft geconcludeerd dat de kloof tussen de uitgaven en het budget toeneemt³.
- In 2025 de Deskundigencommissie van Ark⁴, ingesteld door Rijk en gemeenten, heeft geconcludeerd dat het meerjarig financieel kader geactualiseerd moet worden⁵ en de oplossingen vooral op de levensdomeinen buiten de jeugdzorg moet worden gezocht.
- Het rijk het [advies van de Deskundigencommissie Van Ark](#), waarvan nadrukkelijk was afgesproken dat dit zwaarwegend zou zijn, niet van kaft tot kaft heeft overgenomen:
 - Incidenteel is er een deel gecompenseerd. Echter, vanaf 2028 moet het totaalbedrag van de ombuigingen van de Hervormingsagenda van € 1.017 miljoen (exclusief indexatie) worden gerealiseerd.
 - Daarnaast heeft het rijk op voorhand en zonder weging in deze Voorjaarsnota vanaf 2028 (extra) besparingen op de middelen voor jeugdzorg ingeboekt⁶.
 - In afwijking van het advies dat de oplossing buiten de jeugdzorg, zoals onderwijs moet worden gezocht, wordt daar juist op bezuinigd (gestapelde bezuinigingen op onder meer School en Omgeving, Brede brugklassen en Onderwijsachterstandsbeleid).

Overwegende dat:

- Onze jeugd ook na 2028 passende zorg en ondersteuning verdient.
- Landelijke politieke keuzes rondom bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezondheid van invloed zijn op de mate waarin kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien en we als gemeenten hier niet de financiële consequenties kunnen dragen.
- We als gemeenten onze verantwoordelijkheid blijven nemen voor dat deel waar we invloed op hebben.
- We, als medeoverheid, uitvoering geven aan de Jeugdwet taken en conform artikel 108, lid 3 Gemeentewet, we voldoende in staat gesteld moeten worden om dit te kunnen doen.

¹ Onderzoek structureel benodigd budget jeugdzorg Stelsel in groei van AEF, Utrecht, 15 december 2020

² Jeugdzorg, een onderwerp van aanhoudende zorg, Den Haag, 18 mei 2021

³ Uitgavenonderzoek jeugdzorg 2023-2024 van Improven, 1 november 2024

⁴ Groeipijn, advies Deskundigencommissie Van Ark, Den Haag, 30 januari 2025

⁵ Tot 2028 zijn extra middelen beschikbaar gesteld, gebaseerd op de helft van het tekort over 2024 en een verzachting van het groeipad van de besparingen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Omdat 50% van de tekorten wordt gecompenseerd is er een nieuwe taakstelling bij gemeenten ontstaan.

⁶ In deze Voorjaarsnota boekt het kabinet vanaf 2028 daarnaast de volgende (extra) besparingen op de middelen voor jeugdzorg in: a) structureel € 68 miljoen voor het sturen op verkorting van de trajectduur van jeugdhulp, b). structureel € 260 miljoen (prijsspeil 2025) voor de invoering van een eigen bijdrage voor (de ouders van) gebruikers van jeugdhulp c). structureel € 507 miljoen door indexatie van het oorspronkelijke bedrag van de ombuiging. Het kabinet heeft hiervoor de € 1.017 miljoen uit de Hervormingsagenda geïndexeerd aan de hand van de ontwikkeling van de uitgaven aan jeugdzorg tussen 2019 en 2024.

- De toepassing van artikel 108, lid 3 Gemeentewet tot nu toe niet heeft geleid tot toereikende structurele financiering.
- Het gegeven dat de Deskundigencommissie Van Ark in 2027 opnieuw een uitspraak doet over de uitgavenontwikkeling in de fase 2025 tot en met 2027, alsook het financieel kader na 2028, onvoldoende comfort geeft naar de toekomst.
- Het niet 'van kft tot kft' overnemen van het advies van de Deskundigencommissie Van Ark in combinatie met aanvullende taakstellingen vanaf 2028 en de volumeontwikkeling en loon- en prijsontwikkeling op termijn tot fors oplopende tekorten zal leiden.
- Structurele problematiek om structurele financiering vraagt.
- Onderzoek op onderzoek onze jeugd niet gaat helpen, het van kft tot kft overnemen van het advies van de Deskundigencommissie Van Ark wel.

Spreekt uit:

- Veel waardering te hebben voor de inspanningen die door VNG zijn geleverd in de gesprekken met het Rijk.
- Echter, te betreuren dat aan gemeenten als medeoverheden, ondanks de uitkomsten van bovengenoemde onderzoeken, voor de uitvoering van wettelijke jeugdtaken nog steeds geen toereikende structurele middelen beschikbaar worden gesteld.
- Dat de uitkomst van de Voorjaarsnota weliswaar verlichting geeft, maar de financiële druk voor gemeenten nog altijd te hoog is en alleen maar toeneemt.

Draagt het VNG-bestuur op:

1. Het Rijk eraan te houden, dat gemeenten, als medeoverheid, die uitvoering geven aan de Jeugdwet taken, conform artikel 108, lid 3 Gemeentewet, voldoende in staat gesteld moeten worden om dit te kunnen doen:
 - a. Bij de weging van de uitspraak van de Deskundigencommissie in 2027 de beperkte gemeentelijke impact betrekken: zolang het landelijk beleid rondom bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezondheid niet aantoonbaar op orde is, worden gemeenten vanaf 2028 gecompenseerd op de uitgaven.
 - b. Bij het Rijk aan te geven dat, aangezien de ingeboekte taakstellingen per 2028 niet gewogen zijn, het risico voor het niet realiseren daarvan, volledig bij het Rijk ligt.
2. Indien het Rijk deze verantwoordelijkheid niet wenst te dragen, na de uitspraak van de Deskundigencommissie in 2027, tijdens de eerstvolgende ALV een ledenraadpleging te houden over de fundamentele vraag waar we met elkaar de streep trekken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Groningen, 13 juni 2025

College van burgemeester en wethouders, namens deze:

Mirjam van 't Veld (burgemeester)

Manouska Molema (wethouder)

Mede ondertekend namens:

- Het college van de gemeente Eemsdelta, wethouder Pier Prins
- Het college van de gemeente Het Hogeland, wethouder Karen Hansems
- Het college van de gemeente Midden-Groningen, wethouder Evert Offereins
- Het college van de gemeente Oldambt, wethouder Jurrie Nieboer
- Het college van de gemeente Pekela, wethouder Ellen van Klaveren
- Het college van de gemeente Stadskanaal, wethouder I.J. Sterenborg-Kooij
- Het college van de gemeente Veendam, wethouder Ans Grimbergen
- Het college van de gemeente Westerkwartier, wethouder Bé Schollema
- Het college van de gemeente Westerwolde, wethouder Wietze Potze
- Het college van Midden-Drenthe, wethouder Rieja Raven
- Het college van Beesel, wethouder Anouk Huijs